

Krajowe standardy stosowania sprzętu typu „convex” w opiece stomijnej

5 października 2018 r.

Krajowe standardy stosowania sprzętu typu „convex” w opiece stomijnej

Dnia 5 października 2018 r. miały miejsce obrady Ogólnopolskiego Forum Doradczego COF, w czasie których zostały przedyskutowane kluczowe aspekty opieki stomijnej dotyczące stosowania sprzętu typu convex w Polsce. W spotkaniu wzięło udział 30 osób z całej Polski (29 pielęgniarek i 1 pielęgniarz), które dysponują dużym doświadczeniem w opiece nad pacjentami ze stomią oraz wykazują ogromną pasję w promowaniu dobrych praktyk klinicznych opartych na faktach i podnoszeniu standardów opieki.

Spotkanie było zorganizowane przez firmę Coloplast w ramach obrad cieszącego się dużym autorytetem w środowisku stomijnym Ogólnopolskiego Forum Doradczego Coloplast (Coloplast Ostomy Forum). Celem COF jest doradzanie firmie Coloplast w kwestiach związanych z innowacjami produktowymi i edukacyjnymi opracowanymi wspólnie z Coloplast dla profesjonalistów opieki stomijnej i dla osób ze stomią.

Ryc.1 Ogólnopolskie Stomijne Forum Doradcze COF podczas spotkania w Gdańsku 5 października 2018 r.

METODA FACYLITACJI SPRAWDZONA W OSIĄGANIU KONSENSUSU W GRUPIE

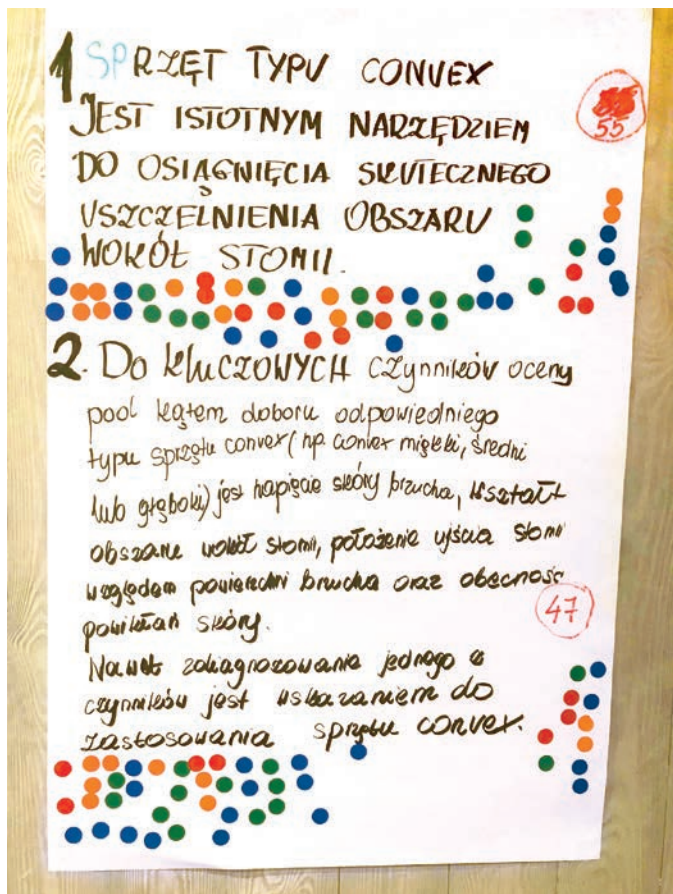
Niniejszy artykuł opisuje omawiane na w/w spotkaniu tezy obrazujące zasady stosowania sprzętu typu convex. W czasie obrad Ogólnopolskiego Forum Doradczego Coloplast tezy te zostały opracowane jako standardy metodą procesu facylitacji. Metoda ta opiera się na dogłębnej znajomości teorii dynamiki grup. Każdy uczestnik grupy jest angażowany w podejmowanie decyzji i każdy z uczestników ma pełne prawo do wypowiedzenia swojego zdania. Następnie facylitacja zmierza do uzyskania

konsensusu grupowego. W ramach omawianego spotkania odbyła się dyskusja nad zaproponowanymi wstępnie 12 tezami podstawowymi, które zostały przedyskutowane w mniejszych grupach, następnie niektóre z nich zostały zmodyfikowane oraz dodane zostały nowe tezy, które powstały w czasie prac w grupach. W sumie powstało 21 tez, które po dyskusji poddane były głosowaniu, aby można było sprawdzić ich ważność dla każdego uczestnika spotkania.

Jakie były wyniki tego procesu? Prosimy o zapoznanie się z tabelą umieszczoną poniżej.

KRAJOWE STANDARDY STOSOWANIA SPRZĘTU TYPU CONVEX PRZEZNACZONE DLA PERSONELU MEDYCZNEGO ŚWIADZĄCEGO OPIEKĘ NAD PACJENTEM ZE STOMIĄ
Ogólnopolskie Forum Doradczce COF, Gdańsk, 5 października 2018 r.

	Teza	Ilość punktów uzyskanych w głosowaniu	Przyporządkowanie do grupy tematycznej
TEZA 1	Sprzęt typu convex jest istotnym narzędziem do osiągnięcia skutecznego uszczelnienia obszaru wokół stomii.	55 p	Wstęp
TEZA 2	Podstawowym powodem nieuwzględniania sprzętu typu convex w opiece nad pacjentem stomijnym jest nieznanomość korzyści wynikających ze stosowania produktów tego typu.	28 p	Wstęp
TEZA 3	Do kluczowych czynników oceny pod kątem doboru odpowiedniego typu sprzętu convex (np. convex miękki, średni lub głęboki) jest napięcie skóry brzucha, kształt obszaru wokół stomii, położenie ujścia stomii względem powierzchni brzucha oraz obecność powikłań skóry. Nawet zdiagnozowanie jednego z wyżej wymienionych czynników jest wskazaniem do zastosowania sprzętu typu convex.	47 p	Kształt ciała
TEZA 4	Przed zastosowaniem sprzętu stomijnego oceń kształt stomii oraz kształt ciała wokół stomii za pomocą dostępnych narzędzi (Terminologia Kształtów Ciała, miarka).	38 p	Kształt ciała
TEZA 5	Sprzęt typu convex stanowi odrębną kategorię sprzętu stomijnego. Dostępne są miękkie produkty typu convex, średnie i głębokie produkty typu convex, każdy z nich posiada inne wskazania, a dobór sprzętu jest indywidualny.	27 p	Typy sprzętu convex
TEZA 6	Sprzęt typu miękki convex możemy zastosować w przypadku regularnego kształtu ciała, wystającej stomii i miękkiego brzucha, aby zapobiegać podciekaniu. Należy rozważyć możliwość zastosowania sprzętu typu miękki convex do zapobiegania podciekaniu jako produktu alternatywnego dla sprzętu typu płaskiego.	46 p	Typy sprzętu convex
TEZA 7	Sprzęt typu średni convex stosujemy w przypadku regularnego i wklęsłego kształtu ciała przy stomii płaskiej lub lekko zapadniętej. Można zastosować sprzęt typu średni convex do nieregularnego kształtu ciała przy zastosowaniu dodatkowych akcesoriów.	41 p	Typy sprzętu convex
TEZA 8	Sprzęt typu głęboki convex stosujemy w przypadku wklęsłego kształtu ciała, w przypadku stomii głęboko zapadniętej lub umiejscowionej w głębokim fałdzie skórny np. w bliźnie pooperacyjnej.	49 p	Typy sprzętu convex
TEZA 9	Sprzęt typu miękki convex pomaga zapobiegać podciekaniu i powstawaniu powikłań skórnych po wcześniejszej, indywidualnej ocenie nowo operowanych osób z prawidłową stomią i regularnym kształtem ciała.	48 p	Stomia prawidłowa
TEZA 10	Stomia wystająca ponad powierzchnię brzucha, przy współistnieniu słabego napięcia powłok brzusznych, może wymagać zastosowania sprzętu typu convex.	39 p	Stomia prawidłowa
TEZA 11	U osób z prawidłowo wytonioną stomią zaraz po operacji, zwłaszcza w przypadku miękkich powłok brzucha, można zastosować sprzęt typu miękki convex, aby zredukować ryzyko podciekania.	38 p	Opieka nad pacjentem nowo operowanym
TEZA 12	U osób nowo operowanych z prawidłowo wytonioną stomią można zastosować sprzęt typu miękki convex, bezpośrednio po operacji w celu uzyskania prawidłowego kształtu stomii.	29 p	Opieka nad pacjentem nowo operowanym
TEZA 13	U osób nowo operowanych z prawidłowo wytonioną stomią, u których w czasie operacji zastosowano mostek (poprzeczkę), może dojść do wypłaszczenia lub wklęśnięcia stomii po jego usunięciu. W związku z tym rozważyć można zastosowanie sprzętu typu miękki convex bezpośrednio po usunięciu mostka (poprzeczki) w celu uzyskania prawidłowego kształtu stomii.	16 p	Opieka nad pacjentem nowo operowanym
Teza 14	W przypadku stomii na obszarach wypukłych można zastosować sprzęt typu convex, gdy stomia jest płaska lub zapadnięta lub gdy obszar skóry wokół stomii jest wklęsły.	41 p	Obszar wypukły
TEZA 15	Zastosowanie sprzętu typu convex nie wyklucza użycia sprzętu pomocniczego tj. paska mocującego, pasty uszczelniającej, pierścieni uszczelniających, półpierścieni i innych środków do pielęgnacji i ochrony skóry wokół stomii. Dobór tych środków jest sprawą indywidualną.	33 p	Akcesoria
TEZA 16	Przy doborze sprzętu typu convex należy uwzględnić rozmiar stomii i ograniczenia sprzętowe wynikające z wytonienia stomii o dużych rozmiarach.	28p	Akcesoria
TEZA 17	Sprzęt typu convex w połączeniu z akcesoriami stomijnymi może być rozważany do zastosowania w samoistnych przetokach skórnych.	35 p	Akcesoria
TEZA 18	Przy zastosowaniu sprzętu typu głęboki convex rekomendujemy pastę stomijną w tubie, która szczelnie wypełnia ewentualne nierówności ze względu na swoją plastyczność, nie powodując pogłębiania wklęsłości.	32 p	Akcesoria
TEZA 19	Sprzęt typu convex można zastosować wraz z pierścieniem uszczelniającym pod warunkiem, że nie jest to najgłębszy i najbardziej sztywny sprzęt typu głęboki convex.	19 p	Akcesoria
TEZA 20	Stosowanie sprzętu typu convex wydłuża okres noszenia sprzętu stomijnego w porównaniu do sprzętu z płaskim przylepcem.	47 p	Czas noszenia
TEZA 21	Sprzęt convex poprawia jakość życia pacjentów.	30 p	Jakość życia

Ryc. 2 Głosowanie w metodzie facylitacji – tezy 1 i 2

Ryc. 3 Praca w grupach

KSZTAŁT CIAŁA

Grono uczestników spotkania zgodziło się co do tego, że podstawowym kryterium oceny przed wyborem typu sprzętu dla osoby ze stomią jest ocena kształtu ciała (teza nr 3). Ocena kształtu ciała za pomocą walidowanego narzędzia Terminologia Kształtu Ciała, które uwzględnia m.in. takie czynniki jak stopień napięcia skóry brzucha, kształt obszaru wokół stomii, położenie ujścia stomii względem powierzchni brzucha oraz obecność powikłań skóry, może być w związku z tym pomocna w ocenie pacjenta ze stomią (teza nr 4).

TYPY SPRZĘTU CONVEX

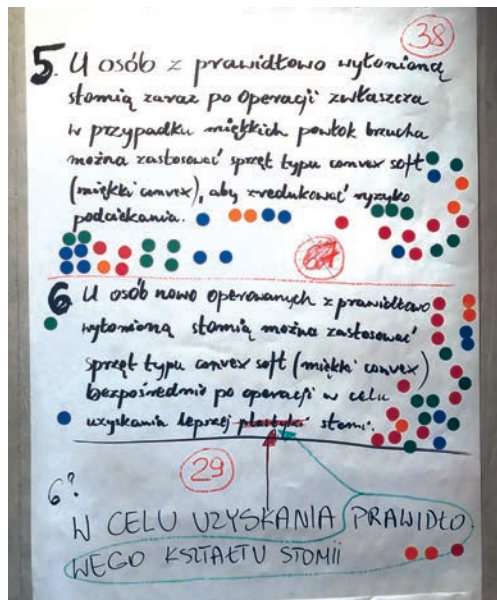
Na rynku polskim istnieje duża różnorodność typów sprzętu convex różniących się od siebie stopniem elastyczności i miękkości przylepca. Różnorodność ta jest potrzebna w pewnych sytuacjach związanych ze stabilnością czy głębokością kołnierza płytki convex. Tezy nr 6, 7 i 8 dokładnie opisują wskazania do zastosowania sprzętu convex typu miękkiego, średniego i głębokiego.

Na szczególną uwagę zasługuje nowa kategoria sprzętu convex – convex miękki, który może być stosowany w przypadku stomii wystającej ponad

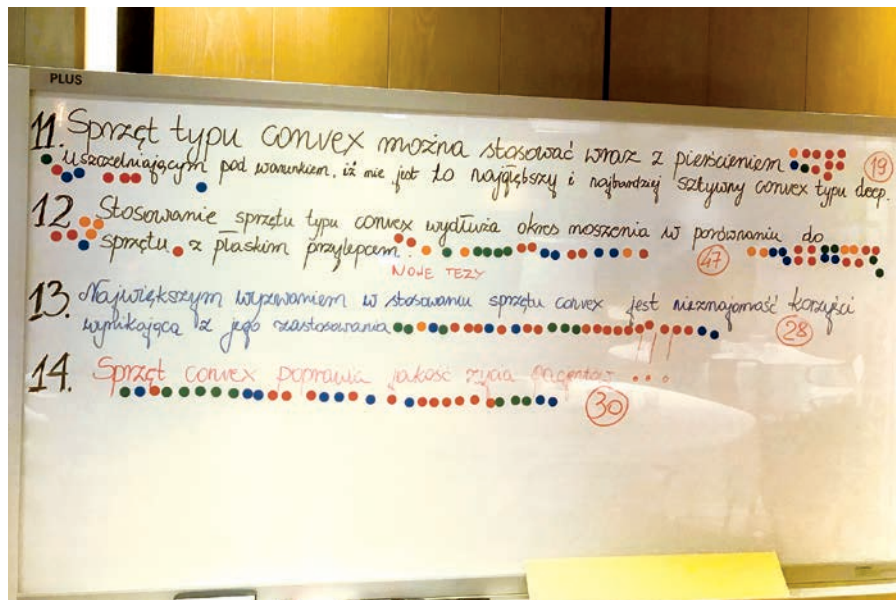
powierzchnię brzucha, regularnego kształtu ciała i miękkich powłok brzucha jako alternatywa dla sprzętu płaskiego, aby lepiej zapobiegać podciekaniu (teza nr 6).

SPRZĘT CONVEX DLA OSÓB Z PRAWIDŁOWĄ STOMIĄ

W związku z tym, że pacjenci nadal często doświadczają podciekania treści ze stomii pod przyklep, miękki przyklep convex ma za zadanie pomagać osobom z prawidłową stomią, lepiej zapobiegać podrażnieniom skóry powstającym na skutek podciekania. Miękkie powłoki brzucha są dodatkowym czynnikiem ryzyka podciekania. Potwierdza to teza nr 9: „Sprzęt typu miękki convex pomaga zapobiegać podciekaniu i powstawaniu powikłań skórnych po wcześniejszej, indywidualnej ocenie nowo operowanych osób z prawidłową stomią i regularnym kształtem ciała”, która otrzymała aż 48 punktów w głosowaniu. Nawet, jeśli stomia prawidłowo wystaje ponad powierzchnię brzucha brak napięcia powłok brzusznych może powodować trudności z dopasowaniem przylepca i w efekcie podciekanie. Potwierdza ten fakt teza nr 10, która otrzymała w głosowaniu 39 punktów.

Ryc. 4 Głosowanie w metodzie facylitacji – tezy 5 i 6

Ryc. 5 Głosowanie w metodzie facylitacji – tezy 11, 12, 13 i 14

ROLA SPRZĘTU CONVEX W OPIECE NAD PACJENTEM NOWO OPEROWANYM

Niespotykana dotychczas w sprzęcie typu convex wysoka elastyczność przylepca miękkiego convex, który pojawił się w Polsce w kwietniu 2017 r. pozwala na stosowanie go u pacjentów nowo operowanych z prawidłową stomią i miękkimi powłokami brzucha. Celem tej praktyki jest przede wszystkim zapobieganie podciekania oraz wpływ na uformowanie odpowiedniego kształtu stomii tuż po operacji (teza nr 11, 12, 13).

OBSZARY WYPUKŁE A CONVEX

Grono uczestników spotkania zgodziło się co do tego, że w przypadku stomii umieszczonej na obszarach wypukłych (przepuklina, fałd tłuszczowy) można zastosować sprzęt typu convex, wtedy gdy stomia jest płaska lub zapadnięta lub gdy obszar skóry wokół stomii jest wklęsły. Omawiająca ten przypadek teza nr 14 zyskała 41 punktów w głosowaniu.

POMOCNICZY CHARAKTER AKCESORIÓW STOMIJNYCH I ŚRODKÓW DO PIELĘGNACJI SKÓRY WOKÓŁ STOMII

Nie ma wątpliwości co do tego, że zastosowanie sprzętu typu convex nie wyklucza użycia sprzętu pomocniczego tj. paska mocującego, pasty uszczelniającej, pierścieni uszczelniających, półpierścieni uszczelniających i innych środków do pielęgnacji oraz ochrony skóry wokół stomii. Dobór tych środków jest sprawą indywidualną, będąc ściśle uzależnionym od potrzeb pacjenta.

DŁUŻSZY CZAS NOSZENIA

Jedną z kolejnych korzyści stosowania sprzętu typu convex jest dłuższy czas noszenia w porównaniu do sprzętu typu płaskiego. Uczestnicy spotkania jednomyślnie stwierdzili, że stosowanie sprzętu convex oznacza zazwyczaj, iż przylepiec trzyma się na skórze dłużej niż przylepiec płaski (teza nr 20). Pielęgniarki nie muszą się martwić, że droższy od przylepca płaskiego przylepiec typu convex będzie sprawiać, że pacjent będzie mieć do dyspozycji mniej worków.

Oczywiście należy zawsze przypominać pacjentowi, że mimo dłuższego okresu noszenia należy regularnie kontrolować stan skóry pod przylepcem a w przypadku jakichkolwiek wątpliwości zmienić przylepiec.

PODSUMOWANIE

Stosowanie sprzętu convex podnosi jakość życia osób ze stomią. Niniejsze standardy wypracowane przez doświadczonych specjalistów z zakresu opieki stomijnej w Polsce powinny stanowić istotne źródło wiedzy i być podstawą szkoleń pielęgniarek zajmujących się opieką nad osobami ze stomią, którym zależy na ustawicznym rozwoju.

Ryc. Trzy głębokości convex

Ryc. Elastyczność kołnierza convex

ies.
ts.

Wszystko zaczęło się w 1954 r. Pielęgniarka Elise Sorensen przejęła się dramatycznymi zmianami w życiu swojej siostry wynikającymi z operacji wyłonienia stomii. Thora nie miała odwagi wyjść z domu w obawie przed wyciekami ze stomii w miejscu publicznym. Elise zdecydowała się pomóc siostrze wyjść ze społecznej izolacji. Jej pomysł to worek stomijny z przylepcem, który miał dokładnie przylegać do skóry. Miał on zapewnić szczelność i dać siostrze, podobnie jak tysiącom ludzi w tej samej sytuacji, szansę powrotu do normalnego życia.

Proste rozwiązanie o wielkim znaczeniu.

Dziś nasza działalność obejmuje opiekę stomijną, opiekę urologiczną oraz opiekę nad pacjentem z ranami trudno gojącymi się. We wszystkich tych sferach prowadzi nas pasja i zaangażowanie Elise. Tak, jak ona pracujemy blisko pacjentów. Słuchamy ich potrzeb i reagujemy poprzez dostarczanie produktów i usług, by ich życie czynić łatwiejszym.